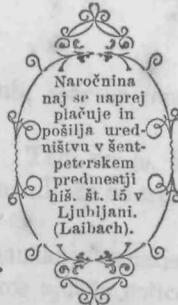

VERTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1872.

Leto II.

Struga

Seginka*) je zatišje, kjer lepo je poljé,
Na sredi tega polja precejšna struga je.
Kako je ta nastala, pové nam pravljica,
Katero marsikteri pastirček tamkej zná.

Popoldne bilo v petek, oral nek kmetič je,
Ko ura tri udari iz „žalostne goré.“
Po polji so molili vsi délavci lepó,
Le kmetič ne prenaha, voliče gôni zló. —
Zdaj tica prileta kmetiču je nasprot,
Lepó zažvergolela, se vsedla tje na pot.
Ko kmet do pota pride, mu tica govorí:
„Prenehaj zdaj od dela ter moli, ker zvoní!“

Al on se nič ne zméni, ne sluša nje glasú,
In reže dalje brazde, da bi končal v mrakú.
Pa unkraj njive zopet mu tica priletí:
„Prenehaj, moli,“ pravi, „nesreča ti pretí!“
Tud zdaj se nič ne zméni — in orje svojo pot;
Kar pride bela žena po stezi od nekod.
Volički se splašijo, iz njive proč bežé,
Za njimi bela žena hiti, ustavi je.

Zdaj kmetič za volički preplašen tud' hití
Pa nič mu ne pomaga, ker žena je derží.
Ko kmetič blizu pride, udari žena v tlá
In kmetič in volička v zemljó pogrezneta. —
Tam struga je nastala, kjer tudi zdaj je še
Ter priča kazen tistim, ki molit' ne hoté. —
Pastirji pa okoli nje radi kurijo,
Korun si tam pečejo, pijejo ž nje vodó.

*) Seginka se imenuje polje in vas, kjer je cerkev sv. Florijana blizu Mokronoga.

Za kratek čas na paši pravljico ponové,
In merijo to strugo, kakó globoka je.
Enkrat pa cló so rekli: „Voličke vid'lí smo!“
Se vé, da ni verjetno, pravljica le je té.

F. Šetina.

Z v i t a g o l j u f i j a.

(Spisal Lj. T.)

Pri svetem Gregorji je bil somenj. Od vseh strani so se ljudje spravljali tjé: nekateri s kožami, drugi zopet s klobuki, čevlji, platnom in vatrom, krušnarice so tudi vselej na somenj prinesle raznoverstne potice in preste, kerčmarji so nekoliko dni poprej v okolici sv. Gregorja nabijali sodove, v katerih so dobro kapljico, katerej pravijo stari ljudje vino, tješkaj peljali. Se vé, da so kerčmarji, kakor navadno na vsakem somnju, najboljši kup naradili, samo to, djal bi stari Šveder, kerčmar od sv. Gregorja, je pri takih priložnostih velika sitnost, da imajo kerčmarji po somnji vselej kakih štirinajst dni dosti posla po uradnjah zavoljo razbitih butic, katero ta ali uni pozno v noč od sv. Gregorja odnese.

Kajžar iz Tičnika, stari Zaušnik se je to pot tudi k sv. Gregorji spravljal. Sicer ni bil berač, pa tudi ne najrevnejši kajžar v Tičniku, ali letos ste ga nadloga in revščina tako hudo poprijeli, da je moral svoja dva vola k sv. Gregorji gnati, da jima kupca najde. Kaj si čem, djal je, v jeseni bom vendar kaj pridelal, pa si bom že drugo živino kupil, do takrat naj pa bo prazen hlev, vsaj volov za zdaj tako ne potrebujem.

S temi besedami je tolažil svojo ženo Katro, ki je zadnje dni vselej jokala, ko je volom v hlev sená prinesla.

Pride dan, ko je bilo treba odriniti k sv. Gregorji. Starega Zaušnika je sicer težko kaka reč do solz ganila, ali to jutro, ko stopi v hlev, sta ga vola tako milo pogledala, kakor bi vedela njegovo namero, to jutro je tudi Zaušniku debela solza iz očesa na roko padla. Da ni bila stiska večja od občutkov, gotovo bi bil Zaušnik še v zadnjih trenotkih svojo namero opustil.

Ni bilo drugače. Ko prižene vola iz hleva na dvorišče, pogleda še enkrat prav milo v prazni hlev, reče svojej ženi Katri prav natihoma „z Bogom“ in počasi jo maha mimo farovža čez Potočnikovo polje k sv. Gregorji.

Solnce je stalo že visoko nad gorami, ko prižene Zaušnik svojo živinicu k sv. Gregorji. V veliko žalost Zaušnikovo, pa tudi drugih kupcev in prodajalcev, je bil somenj prav slab. Bilo je sicer ljudi veliko, toda večidel sami prodajalci; a somenj brez kupcev je kakor mošnja brez denarjev.

Za vole na živinskem tergu, ki so se sim ter tje po tleh stezali, in za njihove čuvaje, ki so s fajfami v zobež zijale prodajali ter na kupce kakor mačka na miš pazili, se skorej nihče še zmenil ni. In tako se je zgodilo, da so voli in krave večidel, ko se je solnce z zaspanim oblijem smejaže od ljudi poslovilo, v svoje prejšne hlevе zopet nazaj potovali. Se vé, marsikateremu gospodarju je bilo težko pri serci, še težje pa v skerbnej glavi, ko